

pirosra festette a fák lombátorát. A várcsi kirándulók e gyönyörűségeket élvezve, valami nagyon jól mulattak!

— Te — szólt a Cinege a cimborájához, akivel messziről együtt nézték e furcsa mulatságot — úgy-e szebb a holdvilág a papiros-lámpásnál, a göncölszekér szebb a pukkanó tűzesillagoknál, szebb a hajnal ennél a piros tűznél, s a tücsök esti muzsikája is szebb ennél a cincogásnál? És ez oktondi emberek mégis e csinált dolgokban gyönyörködnek?

— Ne szöld meg őket — szólt a cimbor, — inkább sajnáld!

A TÖREKVŐ BORJÚ. A kis borjú odament a Lóhoz.

— Ugyan kérem, tanítson meg engem nyeríteni!

A Ló nagyot nézett erre a kérdésre, s aztán megkérdezte:

— Tudsz-e már jól bógni?

— Nem igen tudok, de hiszen azt ráérek később is megtanulni.

— Nem úgy van az, öcsém! — mondta a Ló erre — ha Borjú vagy, tanulj meg előbb becsületesen bógni, mert ha borjú létedre bógni nem tudsz, s lovak módjára nyeríteni próbálsz, — mindenki számarának fog tartani!

AZ EGÉR ÉS AZ ÁSÓ. Az Egér meglátta a kertész ásóját a kamara sarkában. No — gondolta magában — ezt elviszem, hiszen ezzel a szerszámmal nekem is könnyebben fog menni a falakban átjárókat vájni, mintha csak a körmeimmal kaparok.

Az Egér hozzányúlt az ásóhoz, az ásó megbillent, eldőlt, s a nyele holtra zúgta a kis Egeret, aki nem tudta, hogy pórul jár minden nyápic legényke, ki magát s célját túlbecsülve, erős férfikézbe illő eszköz után kapkod.

A SZÓNOK. Egyszer az állatok gyűlésén előállott a Szamár s hogy, hogy nem, valami igen okos dolgot mondott.

Az állatok majd megszakadtak, úgy nevettek.

No — gondolta az Oroszlán magában — most rápirít a nevetőkre és szánt-szándékkal valami rettenetesen nagy ostobaságot mondott éppen arról a dologról, amiről a Szamár az imént olyan okosan beszélt.

Az állatok úgy éljeneztek az Oroszlánt, hogy csak úgy zengett az egész környék.

— Ostobák vagytok! — zúgta a fejükre az Oroszlán — lám, ha valaki beszél, ti sohasem arra ügyeltek, hogy mit mond, hanem mindig csak azt nézitek, hogy: ki beszél?!

Mesedélután.

Mátyás király születésének 500-ik évfordulójára.

A kis lovag.

A lengyel király udvarában élt egy derék pap, Sanoczky Gergely volt a neve. A főtisztelendő úr forgatta a könyveket, szívesen hallgatta a tudósokat és nagyon szerette a gyermekeket. Egyik napon (éppen tavasz volt), pecsétes írás érkezett

szép Lengyelországba Magyarországból... Sanoczky Gergely fölbontotta a levelet, de éppen csak belepillantott. Arcát pirosra festette a nagy öröm. Hogyne örült volna a derék pap, hiszen a keresztény világ legnagyobb hőse írta a levelet... Arra kéri Hunyadi János, fáradna el Vajdahunyadra, őreá bizza kis fiát: Mátyást.

Sanoczky Gergely otthagyta szép Lengyelországot és két hét múlva megérkezett Vajdahunyadra. Mondanom sem kell, nagyon szívesen fogadták.

Matyi azzal fordult hozzá:

— Tud-e hősookról mesélni?

— Kell-e nagyobb hős édesatyádnál — mondta Sanoczky Gergely — róla, vitézi tetteiről beszélgettünk odahaza.

Matyi lelkét megcsapta valami szokatlan melegség. Egyideig hallgatott.

Sanoczky törte meg a csendet:

A magyarok, kis fiam mind, mind hősök. Hát nem az volt Nagy Lajos, a mi nagy királynénk (Hedvig) édesapja? És Béla? Majd, ha sétára indulunk, mesélni fogok neked Szent Lászlóról...

Matyi, mint a nyíl, kisurrant a konyhába és kérésére elemózsiát csomagoltak be a kirándulásra.

— Főtisztelendő úr — kérlelte nevelőjét — menjünk.

Sanoczky megindult Matyival. Utközben elbeszélgettek erről-arról, immel-ámmal, már csak azért is, mert a kis Matyi nagyon kíváncsi volt arra, mit is fog a nevelő mesélni?

Az erdei tisztásra leültek és éppen egy forrás közelében...

— No, fiam — szólalt meg Sanoczky — vedd elő az elemózsiát, bizonyára megéheztél. Egyél...

S míg Matyi bontogatta a csomagot, a pap mesélni kezdett:

— Éppen ilyen tisztáson, valamikor régen, Szent László magában volt... A harci zaj egy időre elnémult. A legyőzött kunok elfutottak, de nem mind. Többen a sűrű erdőben bujkáltak... Szent László lován ült, szinte mozdulatlanul. Hogy el ne felejtsem, a nagy király lova pompás állat volt. Ha kellett, együtt harcolt gazdájával. Bizony megtörtént, hogy egy-egy kun vitézt ez a ló tett harcképtelenné.

(Matyi abbahagyta a csomag felbontását és le nem vette szemét a mesélő pap ajkáról.)

Egyszerre megmozdult a ló. Szent László éles szemmel nézte a tisztást, az erdőt... Ugyan kik lehetnek? Talán katonái? Talán féltik? Szent László nem félt. Meg sem moccant, amikor kibukkantak a kunok. Öten voltak. Más ember talán menekült volna...

A kunok közeledtek és Szent László még mindig a helyén volt. Gyertek — gondolta — kevesen vagytok. Szó, ami szó, a kunok kissé meghökkentek, de hiszen öten voltak és a magyar vitéz csak egy... Öt egy ellen! Igaz, ez az egy magyar jól megtermett, no de elbánnak vele. A legbátrabb kun kirántotta

kardját és nagyot sujtott... azaz sujtott volna... Szent László izmos karja elröpítette a kun kardját és ez darabokban hullt a földre... maga a kun is eltántorodott és véres fejjel bukott a före.

A többi négy elfutott.

Matyi szeme élénken csillogott. El is feledkezett az elemóziáról... majd halkán mondta:

— Én is ilyen hős szeretnék lenni, erős, bátor... óh, csak volna most itt néhány kun... Alig mondta ezt, nagy z sivaj hallatszott. Matyi fölugrott és egy-két pillanat múlva már el is tűnt. Sanoczký utána ment.

Az erdőben öt fiú verekedett. Matyi éles szeme csakhamar észrevette, hogy négy fiú egyet püföl.

— No, megálljatok — gondolta Matyi — majd adok nektek. Ott termett a legizmosabb fiú mellett, átkarolta, egyetkettőt csavarintott rajta és nyekk: a fiú nagyot zuhant... Erre a többiek elfutottak...

Most érkezett oda Sanoczký:

— Derék dolog volt, fiam. Ha így folytatod, Szent László méltó utódja leszel... És ez a kis fiú? (Sanoczký az ottmaradt gyerekekre mutatott.)

— Ezt verték, — mondta Matyi — mert megzavarta csúnya játékukat. Azzal játszottak, hogy egy szegény asszony özsze gyűjtött gallyát széjjelhányták...

— Jó szíved van, Matyikám...

* * *

Igy nőtt fel a gyermek Mátyás. Bátor volt, okos, védte a gyámoltalant és sok jót tett... Ezért ütötte lovaggá édesapja 1451-ben.

A hű testvér.

Szilágyi Erzsébet, Hunyadi László és Mátyás édesanyja, az ablaknál ült. Nézte a tájat, amely a tavaszi napfényben új életre ébredt. A szomorú asszony el-elnézte a patak kanyargó vizét, de gondolatai Budán jártak. Igen, ott jártak, mert Budán tartózkodott nagyobbik fia: László.

A király ugyan megesküdött, hogy a Hunyadi fiúkat nem fogja bántani, de az anya mégis aggódott... Csak egy volt, ami vigasztalta, otthon, Vajdahunyadon maradt kisebbik fia: Mátyás. Ám a hű testvérnek nem volt maradása. Hajtotta, ösztökelte a testvéri szeretet... Rohant volna Budára, de sajnálta édesanyját... Sokszor ment szobájába, hogy no: én most Budára megyek... és mégse ment. Maradt.

Egyszer szomorú hír érkezett Budáról. Azt suttogták: László élete veszedelemben forog. Mátyásnak most már nem volt maradása...

— De fiam, — mondta édesanyja, — ne rohanj veszedbe... Ezer veszedelem les rád Budán...

— Drága anyám, — szólalt meg Mátyás, — nem félek sen-